

El llenguatge

26/XI/1978

Entrenar-se

Un dels nostres lectors ens escriu per dir-nos que d'un quant temps ençà ha observat que el verb entrenar —tan habitual en les referències esportives— és sovint usat com un verb intransitiu, contràriament a com ell l'havia usat sempre, com un verb transitiu, quan el subjecte és l'entrenador —El senyor M entrena els jugadors del club—, que esdevé pronominal, tal com és normal amb els verbs transitius, quan el subjecte designa els atletes o esportistes: Els jugadors del club s'entrenen. El nostre amable comunicant té tota la raó: una oració com «Els jugadors van entrenar ahir», que ell ens denuncia és incorrecta, perquè és incompleta. El verb entrenar és com el verb cansar: llevat d'algun cas en què puguin ésser usats en sentit absolut, cas en el qual el subjecte no designa mai els jugadors, o bé exigeixen el complement directe o bé han d'ésser usats pronominalment, amb el reforç de la partícula pronominal. ¿Quin efecte faria dir «Els jugadors han cansat»? El mateix, de fet, que «Els jugadors han entrenat». A més que l'ús general mai no havia manifestat cap vacil·lació en aquest punt, al Diccionari Fabra figura el verb entrenar com un verb transitiu i el mot entrenament hi és definit «acció d'entrenar o entrenar-se; l'efecte». Es realment sorprenent que al costat de la tendència de què ens hem ocupat tantes vegades, consistent a considerar com a verb transitius o pronominals verbs que són en realitat intransitius, com dinar, sopar, callar, caure, etc, es manifesti, en algun cas, la tendència contrària. «Van sopar costelles» o «Es va callar» són oracions avui tan usuals com incorrectes. Anàlogament, les peripècies de la vida política han fet circular oracions com «El van callar». Encara que l'esquema de l'ús dels verbs hauria d'ésser molt més ampli, amb entrenar i callar podem exemplificar una síntesi de la qüestió que ara tractem: El entrena els jugadors i Els jugadors s'entrenen (no «entrenen»), Aquell polític calla (no «es calla») i El fan callar (no «el callen»).

Hi pot haver, és clar, algun verb alhora transitiu i intransitiu amb el mateix sentit. Per exemple, trontollar. És a dir, és alhora correcte L'economia trontolla, Fan trontollar l'economia i Trontollen l'economia. Cada verb s'ha de tractar segons la seva natura.

Albert Jané